

Seat No.

M.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: March/April-2023
Marathi (Compulsory) Paper-XIII
MARC27: Samajbhashavidnyan

Day and Date: Wednesday, 03/05/2023

Total Marks: 60

Time: 3.30 PM To 5.30 PM

सूचना: :

1. सर्व प्रश्न सोडविणे अनिवार्य आहे.
2. सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
3. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

- 1 भाषानिरपेक्ष अनुभव संभवत नाही, हे मत कोणी मांडले ?
अ) सोस्पूर   ब) चॉमस्की   क) सपीर   ड) रमेश वरखेडे
- 2 भाषा मिश्रणामागे कोणती धारणा असते ?
अ) भाषिक प्रतिष्ठा   ब) भाषिक समूह   क) भाषिक प्रयोग   ड) भाषा शुद्धी
- 3 १९६१ च्या जणगणनेनुसार भारतात सुमारे किती भाषा बोलल्या जातात ?
अ) १६५०   ब) १६५१   क) १६५२   ड) १६५४
- 4 भाषिक समाजाच्या एकात्मतेचे प्रतिक म्हणून कोणत्या विशिष्ट गोष्टीस प्रतिष्ठा असते ?
अ) भाषा किंवा बोली   ब) व्यक्तीस   क) समाजास   ड) भाषिक प्रयोग
- 5 समाजात संप्रेषणासाठी किमान किती व्यक्तींची आवश्यकता असते ?
अ. २   ब. ४   क. ६   ड. ०
- 6 भाषेची प्रतिकात्मक व्यवस्था आणि समाजाची घडण यातील अंतरसंबंधाचा अभ्यास कोणी केला आहे ?
अ. ब्रँझिल बर्नस्टीन   ब. लेव्हिस ट्राऊस   क. जयश्री पाटणकर   ड. लॉर्ड मेकॉले
- 7 भाषा सल्लागार मंडळाची स्थापना केव्हा झाली ?
अ. १९६१   ब. १९६२   क. १९७७   ड. १९७६
- 8 साबुदाणा, इस्ती हे शब्द कोणत्या भाषेतून आले आहेत ?
अ. फार्शी   ब. अरबी   क. पोर्तुगीज   ड. कन्नड
- 9 भाषा, समाज आणि संस्कृती या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत ?
अ. सोनाली कुलकर्णी   ब. सोनाली देशपांडे   क. सोनाली जोशी   ड. आश्विनी धोंगडे
- 10 तारा वनारसे यांच्या कोणत्या कादंबरीमध्ये घडा, पर्णकुटी, अग्निदेवता असे शब्द आढळतात ?
अ. श्यामिनी   ब. मानिनी   क. स्वामी   ड. नटरंग
- 11 आधुनिक काळात संस्कृती विज्ञान अभ्यास शाखेची सुरुवात केव्हा झाली ?
अ. १९४०   ब. १९५०   क. १९६०   ड. १९६३

- 12 भाषा आणि मानवंशशास्त्र असे एकमेकाला जोडून अभ्यास करण्याचा प्रयत्न प्रथम कोणी केला ?
अ.फान्झ बाओज ब. गिअर्सन क. सपीर ड. श्री.म. माटे
- 13 भारतीय बोली भाषा अभ्यासाच्या इतिहासात सर्वात मोठा प्रकल्प कोणाचा आहे ?
अ.जॉर्ज गिअर्सन ब. चॉम्स्की क. हडसन ड. श.गो.तुळपुळे
- 14 संस्कृतीचे सर्वात महत्वाचे वैशिष्ट्य कोणते ?
अ. प्रमाणबद्धता ब. दुर्बोधता क.अनेकता ड. संदिग्धता
- 15 समाजशास्त्र या ग्रंथाचे लेखक कोण ?
अ. रवींद्र केळेकर ब.डॉ.प्रदीप आगलावे क.ना.गो. कालेलकर ड.नीला पांढरे

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

१५

- 1 भाषिक कोष
- 2 व्यक्तीबोली संपर्क
- 3 स्वभाषा शिक्षण
- 4 मौखिक भाषा

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

- 1 भाषिक क्षमता म्हणजे काय?
- 2 आदिवासी व इतर मागास गटाच्या भाषा शिक्षणात येणाऱ्या अडचणींची चर्चा करा
- 3 भाषा संपर्काचे प्रकार लिहा
- 4 संस्कृतीची विविध वैशिष्ट्ये लिहा

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

- 1 भाषिक समाज या संकल्पनेची मांडणी कोणत्या दृष्टिकोनातून केली आहे ते लिहा
- 2 भाषेची विविध वैशिष्ट्ये लिहा

*****

Model Answer Paper

M.A. (SEM/CR) CBCS Part-II Semester-IV Examination: March/April-2023
Marathi (Compulsory) Paper-XIII
MARC27: Samajbhashavidnyan

Day and Date: Wednesday, 03/05/2023
Time: 3.30 PM To 5.30 PM

Total Marks: 60

Q.1. खाली दिलेल्या पर्यायांपैकी योग्य पर्याय निवडा.

१५

1 भाषानिरपेक्ष अनुभव संभवत नाही, हे मत कोणी मांडले ?

अ) सोस्यूर   ब) चॉमस्की   क) सपीर   ड) रमेश वरखेडे

Option 1

2 भाषा मिश्रणामागे कोणती धारणा असते ?

अ) भाषिक प्रतिष्ठा   ब) भाषिक समूह   क) भाषिक प्रयोग   ड) भाषा शुद्धी

Option 1

3 १९६१ च्या जणगणनेनुसार भारतात सुमारे किती भाषा बोलल्या जातात ?

अ) १६५०   ब) १६५१   क) १६५२   ड) १६५४

Option 3

4 भाषिक समाजाच्या एकात्मक्तेचे प्रतिक म्हणून कोणत्या विशिष्ट गोष्टीस प्रतिष्ठा असते ?

अ) भाषा किंवा बोली   ब) व्यक्तीस   क) समाजास   ड) भाषिक प्रयोग

Option 1
5 समाजात संप्रेषणासाठी किमान किती व्यक्तींची आवश्यकता असते ?

अ. २ ब. ४ क. ६ ड. ०

Option 1

6 भाषेची प्रतिकामक व्यवस्था आणि समाजाची घडण यातील अंतरसंबंधाचा अभ्यास कोणी केला आहे ?

अ. ब्रँझिल बर्नस्टीन ब. लेव्हिस ट्राऊस क. जयश्री पाटणकर ड. लॉर्ड मेकॉले

Option 1

7 भाषा सल्लागार मंडळाची स्थापना केव्हा झाली?

अ. १९६१ ब. १९६२ क. १९७७ ड. १९७६

Option 1

8 साबुदाणा ,इस्ती हे शब्द कोणत्या भाषेतून आले आहेय ?

अ. फार्शी ब. अरबी क. पोर्तुगीज ड. कन्नड

Option 3

9 भाषा, समाज आणि संस्कृती या ग्रंथाचे लेखक कोण आहेत ?

अ. सोनाली कुलकर्णी ब. सोनाली देशपांडे क. सोनाली जोशी ड. आश्विनी धोंगडे

Option 2

10 तारा वनारसे यांच्या कोणत्या कादंबरीमध्ये घडा, पर्णकुटी, अग्निदेवता असे शब्द आढळतात ?

अ. श्यामिनी ब. मानिनी क. स्वामी ड. नटरंग

Option 1

11 आधुनिक काळात संस्कृती विज्ञान अभ्यास शाखेची सुरुवात केव्हा झाली ?

अ. १९४० ब. १९५० क. १९६० ड. १९६३

Option 2

12 भाषा आणि मानववंशशास्त्र असे एकमेकाला जोडून अभ्यास करण्याचा प्रयत्न प्रथम कोणी केला ?

अ. फान्झ बाओज ब. गिअर्सन क. सपीर ड. श्री.म. माटे

Option 1

13 भारतीय बोली भाषा अभ्यासाच्या इतिहासात सर्वात मोठा प्रकल्प कोणाचा आहे ?

अ. जॉर्ज गिअर्सन ब. चॉम्स्की क. हडसन ड. श. गो. तुळपुळे

Option 1

14 संस्कृतीचे सर्वात महत्वाचे वैशिष्ट्य कोणते ?

अ. प्रमाणबद्धता ब. दुर्बोधता क. अनेकता ड. संदिग्धता

Option 3

15 समाजशास्त्र या ग्रंथाचे लेखक कोण ?

अ. रवींद्र केळेकर ब. डॉ. प्रदीप आगलावे क. ना. गो. कालेलकर ड. नीला पांढरे

Option 2

Q.2. टीपा लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन).

1 भाषिक कोष

Ans:

2 व्यक्तीबोली संपर्क

Ans:

3 स्वभाषा शिक्षण

Ans:

4 मौखिक भाषा

Ans:

Q.3. थोडक्यात उत्तरे लिहा. (चार पैकी कोणतेही तीन) .

१५

1 भाषिक क्षमता म्हणजे काय?

Ans:

2 आदिवासी व इतर मागास गटाच्या भाषा शिक्षणात येणाऱ्या अडचणींची चर्चा करा

Ans:

3 भाषा संपर्काचे प्रकार लिहा

Ans:

4 संस्कृतीची विविध वैशिष्ट्ये लिहा

Ans:

Q.4. सविस्तर उत्तर लिहा. (दोन पैकी एक) .

१५

1 भाषिक समाज या संकल्पनेची मांडणी कोणत्या दृष्टिकोनातून केली आहे ते लिहा

Ans:

2 भाषेची विविध वैशिष्ट्ये लिहा

Ans:

*****